

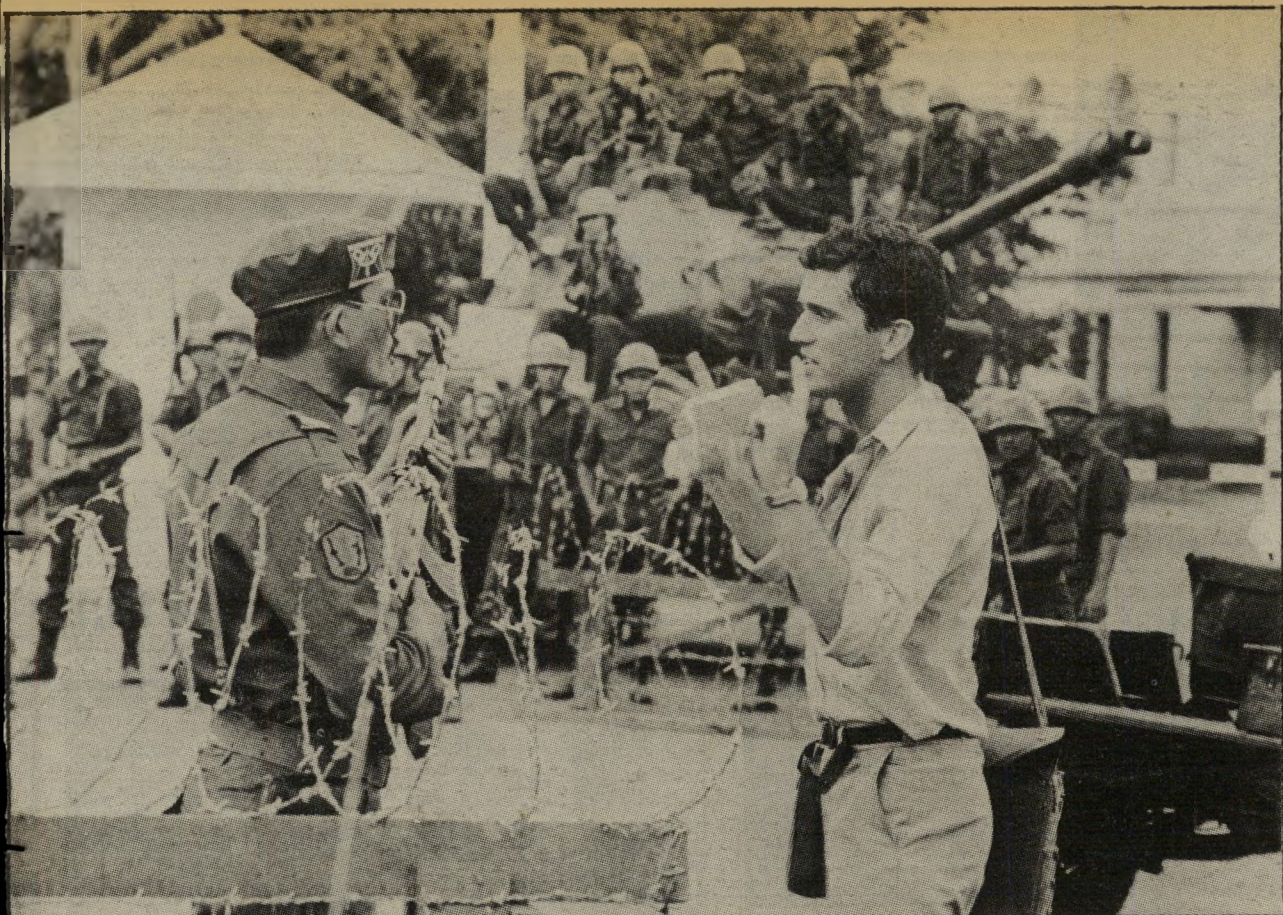
עיתונאי בסכנה

שנה בצל הסכנה הוא סרט הנמצא אישם בין נעדר של קוסטא-גאברס ובין במעגל ההוואה של פולקר שלנדורף. אבל הוא עולה על שניהם, משום שהוא מתיימר פחות להבין, הוא מנסה פחות להטיף, ויש בו לפחות דמות אחת מרתקת שלא תישכח במהרה: דמותו של צלם ננסי, בן אינדונסיה, שאותו מגלמת שחקנית קטנת קומה ואלמונית כמעט, בשם לינדה האנט.

הסרט מתאר שנה אחת בחייו של כתב רשת שידור אוסטרלי, שנשלח לסקר את האירועים באינדונסיה ב־1965. זאת היתה שנת ההפיכה הצבאית שהפכה את השליט עד אז, סוקארנו, לכוכב; שנה שהתחוללו בה, למעשה, סידרה שלמה של הפיכות-נגד, אשר עד עצם היום ממשיכות להוות תעלומה בעיני המערב.

בעזרת צלם קטן קומה ויוצא דופן, בן המקום, מצליח הכתב לפלס לעצמו דרך לכמה סקופים רציניים, אבל בסופו של דבר הוא נותר גורם חיצוני, הממלט את נפשו ברגע האחרון, כאשר המצב בג'אקארטה נעשה מסוכן מדי עבורו.

הסרט, שנכלל בתחרות של פסטיבל הסרטים בקאן השנה, אומנם לא זכה בפרס, אבל תשומת לב רבה הופנתה לעברו. הרעה הכללית היא שהסרט מהווה הוכחה נוספת למיקצועיות ולמיומנות של הקולנוע האוסטרלי היום. שני כוכבי הסרט, מל גיבסון (מאכס האועם, גאליפולי), וסיגורני ויור (הנוסע השמיני), ועוד יותר מהם הבימאי פיטר ויר (גאליפולי) היו בראש רשימת המבוקשים לראיונות, והראיון הבא הוענק לעדנה פיינרו תוך כרי ארוחת-

מל גיבסון בתפקיד העיתונאי גאי האמילטון בסרטו של פיטר ויר, "שנה בצל הסכנה" ג'אקארטה בצל התותחים

קשה לי לענות על כך. איני יודע את התשובה. השתדלתי לעשות משהו כמו ראשומון, ונטלתי את הרעיון השונות על ההתרחשויות השונות — מן המחותר ומאלה שהתנגדו לה.

בימאי פיטר ויר להיות כמו קובריק

של המחותר האינדונסית, הוא הסיפור הישן של כל המחותרות, ואין זה בהכרח אינדונסיה בלבד. רציני מאוד לעשות סרט על המיזרח-התיכון, אבל הסרטים התיעודיים כבר עשו עבורי את כל העבודה.

עד היום קשה לי לחזור ולבקר באינדונסיה. כל מה שמתרחש שם אינו לרוחי כלל. אני מודה שאני אוהב סתירות וניגודים, אבל אני מוקסם ממיסותרוין וממצבים בעלי משמעות כפולה. אבל למרות זאת, בכל פעם שאני שם את פעמי לאחת הארצות בדרום-מזרח אסיה, מתרחש בתוכי תהליך מזור: מן הרגע שאני עולה על המטוס ומהרגע את החגורה בהחלטה לשכוח את כל הרעות הקדומות והרעיונות המעוצבים מראש, אני בטוח שאגיע לאמיתות חדשות. אבל ברגע שאני יורד מן המטוס, ונרמה לי שתפסתי משהו, מסתבר לי עד מהרה שאני אבוד ויש לי הרגשה של הבנתי כלום.

בכל פעם אני מוצא את עצמי תקוע במבוך חדש, בדיוק כמו שקורה לגיבור הסרט שלי, העיתונאי גאי האמילטון. גם הוא נבוכ, האיש הלבן המחזיק כוסית של ג'י'טוניק בלב בר סואן, יחד עם עוד כמה עיתונאים, המתנהגים כמו תלמידי בית-ספר. אנשים אומרים שזו קאריקטור רה של העיתונות, אבל איני מנסה לומר שכל העיתונאים כאלה. אני מתכוון לרמוז, שהעיתונות היא מסוכנת ברגע שהיא הופכת בעיני הציבור לאמת מוחלטת. היא מסוכנת בין אם זו אוריאה פאלאצ'י או ברנשטיין וורוארד.

● האם לדעתך תפקידו של העיתונאי לגלות את האמת, או להיות מעורב במאורעות?

השחקנית לינדה האנט בדמות הצלם בילי קוואן פחות מדי סוקארנו

צהריים במלון קארלטון המפואר. מדרווחת עדנה פיינרו: הראיון התאפשר, במידה רבה, משום שהצלמים והרכילאים ממין זכר היו עסוקים באותו הרגע בסיגורני ויור, ואילו הצלמות והרכילאיות עטו על מל גיבסון, ואותנו הותירו למחצית השעה של רגיעה יחסית, ויר, הנראה בדיוק כמו קיבוצניק ואף מתלבש כך, בעל עיניים בחירות, בלורית על הצד, וצבע עור הרומז כי מישוה מאבות-אבותיו היה אירי, התרשם מאוד מן הדרך שבה הפיצו את גאליפולי בישראל, מן הכבוד והיוקרה שהוענק לסרט, אשר לזכרו לא זכה בכל מקום באותו הטיפול הנאות.

כא כן הוא נחשב היום לאחד הבימאים הבולטים באוסטרליה, ארץ שוככת בדרך כשמי

הקולנוע, מנהגיו הם פשוטים להפליא. הוא לבבי וחסר כל גיגונים של בימאי-סטאר, ומרבר אנגלית רהוטה, שנעדר ממנה המבטא האוסטרלי הטיפוסי.

● במסיבת העיתונאים שלך טענת שהסרט יותר משהוא פוליטי, אמור להיות סיפור-אהבה. אבל קשה להשתחרר מן העובדה שזה סיפור אהבה שהפוליטיקה בולטת בו יותר מכל האספקטים האישיים של הדמויות. מדוע אתה מתעקש לקרוא לזה סיפור-אהבה?

הסרט חייב להיות פוליטי, כי הפוליטיקה קשורה כמה שהרמויות עושות בחייהן. היו אנשים שראו את סירי והתלוננו, כי הצד הפוליטי אינו מעמיק די הצורך. בשבילי, הסיפור

בילי קוואן מגיש עזרה לירידה ענייה (נורמה יואטואן) ולבנה הגוסס להבין פחות מדי